

Aktuelt nyt

Af
afdelingschef
Jette Søholm Petersen
M: +45 2171 7715
E: jtp@vfl.dk

Kære fjerkræproducent

Med sensommerudgaven af FjerkræNyt, får du lune tips til at komme godt i gang med at bruge hjemmeavlet korn til slagtekyllinger og æglæggende høner. Du kan også få en status på ansøgningsrunden om støtte til investering i miljøvenlige teknologier. Derudover inviteres du til temadag om økologisk fjerkræ d. 19. september og til lovpligtigt kursus om beskyttelse af slagtekyllinger d. 7. november 2012.

Der er stor aktivitet i alle hjørner af Fjerkræafdelingen – lige fra den direkte rådgivning til spændende udviklingsprojekter. Vi har aldrig fået så mange positive henvendelser fra producenterne, som vi får lige nu. Der er rift om konsulenterne vedrørende Grøn Vækst ansøgninger og naborådgivning mv. Projekterne leverer ny viden til brug i besætningerne. I den nyeste boksforsøgsrapport kan du

læse, at senere start af hvedetilsætning ikke mindsker slagtekyllingers vægtspredning. Der er et konventionelt boksforsøg i gang, hvor brystkødsudbyttet fra Ross 708 og 308 sammenlignes for slagtekyllinger med høj og lav hvedetilsætning til foderet, og i de økologiske boksforsøg optimeres opstartsperioden ved at "topdresse" foderet med havre og fiskemel. Fjerkræklinikken undersøger udsætterhøner for angreb af parasitter, og sammenligner managementmetoder. Alle disse projekter finansieres af Fjerkræafgiftsfonden, og vi sørger for, at resultaterne hurtigst muligt kommer ud og i brug hos fjerkræproducenterne.

Med dette FjerkræNyt vil jeg takke af efter fem fantastiske år som chef for Fjerkræafdelingen og dens stærke team af dedikerede fjerkræspecialister. Det har været utroligt spændende og givende at arbejde med udvikling og rådgivning til de mange forskellige typer af fjerkræproduktioner, som I repræsenterer. Jeg er meget glad for at have oplevet det store gå på mod og den stærke lyst til udvikling, som findes hos jer i fjerkræbranchen, hvorfor jeg fortsætter mit virke som chefkonsulent i slagtekylligesektionen ved VFL, Fjerkræ.

TAK for godt samarbejde i alle årene – som jeg glæder mig til at fortsætte fremover!

Stor interesse for Grøn Vækst 2012

Der er mulighed for at søge tilskud til etagesystem, opdræt i etage eller buropdræt. Ordningen har ansøgningsfrist 17. september 2012. Hvis der stadig skulle være en fjerkræproducent, som er interesseret, kan vi nå at lave din ansøgning, hvis vi får beksed senest den 7. september 2012.

Temadag om etageanlæg i økologisk fjerkræproduktion den 19. september 2012

Onsdag den 19. september 2012 kl. 13-17.30 afholder Videncentret for Landbrug, Fjerkræ i samarbejde med Økologisk Landsforening temadag med nyt fra boksforsøg til økologiske slagtekyllinger og praktiske erfaringer fra ind- og udland samt tilskudsordninger. Tilmelding senest den 14. september 2012 til Økologisk Landsforening pr. tlf. 8732 2700 eller e-mail: hmo@okologi.dk.

Sæt kryds i kalenderen den 7. november 2012

Hvor der afholdes Lovpligtigt kursus om beskyttelse af slagtekyllinger. Nærmere information udsendes. Kontakt evt. Jette Søholm Petersen, 2171 7715, jtp@vfl.dk eller Brian Eskildsen, 21711 7767, bre@vfl.dk.

Få dine regninger pr. mail

Lad os hjælpes ad med at spare på papir og porto. Vi kan nu tilbyde alle at modtage regninger pr. mail fremfor pr. post. Er du interesseret kan du kontakte Vibeke Finderup, på 8740 5377 eller vfc@vfl.dk med oplysning om navn, adresse og e-mail.

Den Europæiske Union ved Den Europæiske Fond for Udvikling af Landdistrikter og Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri har deltaget i finansieringen af projektet.

Finansieret af Fjerkræafgiftsfonden.

Få nyhedsbrevet på mail

Tilmeld dig på: www.landbrugsinfo.dk/nyhedsbreve

Konsumæg

Af
konsulent
Niels Provstgaard
M: +45 2171 7780
E: nep@vfl.dk

Lys til høniker og æglæggere

Efteråret er så småt på vej, dagene bliver allerede mærkbart kortere, og det kræver opmærksomhed især i forbindelse med flytning af høniker. Dyrene skal opleve en længere lysperiode og gerne en øget lysmængde.

Lys

Hønerne har i princippet tre krav til lyset:

1. Der skal være lyst i områder med aktivitet. Det vil sige i skrabearbejdet og omkring foder- og vandsystemet.
2. Der skal være dæmpet belysning, hvor æglægningen foregår.
3. Natlys, redelys og lys under de forskellige etager bruges sammen med loftsliset til at få hønerne til at udføre den rette adfærd, både om morgenen og om aftenen. Rækkefølgen for anvendelse af de forskellige lyskilder skal bruges aktivt i forhold til den adfærd, dyrene udviser.

Det handler om at give hønerne den rette mængde lys de rigtige steder, til det rigtige tidspunkt.

Det handler om at give hønerne den rette mængde lys de rigtige steder, til det rigtige tidspunkt.

Ny høst

Årets høst er ved at være overstået, og kvaliteten skal vurderes. Dette omfatter risikoen for lagersvampe og fusariumtoksin i kornet fra marken. Det har været en tør og let høst de fleste steder, som har givet akkssvampe små muligheder for at udvikle sig. Ved brug af eget korn eller iblanding af korn bør konsistens og lugt alligevel undersøges. Hvis der er tvivl, skal partiet undersøges.

Grænseværdier for fuldfoder

Det er ikke muligt at sammenfatte en konkret entydig konklusion af, hvor lang tid de enkelte dyregrupper kan tåle specifikke koncentrationer af toksiner, før symptomer på forgiftning opstår. Påvirkningen afhænger af varighed af udfodringen og dagsdosis.

De nuværende anbefalede grænseværdier for fusarium-toksinerne har i enkelte studier kunnet påvirke reproduktionen, dog kun efter længere tids påvirkning. Oftest har studierne omfattet meget få dyr, hvorfor konklusionerne også er mindre sikre. De nuværende anbefalinger opfattes som tilstrækkelige, såfremt specielt polte kun udsættes for toksinerne i kortere perioder.

Der findes endnu ingen vejledende maksimale grænseværdier for nivalenol.

Ved en analyse og vurdering er det væsentligt at være opmærksom på, at effekten af toksinerne forværres, jo flere toksintyper der er. Yderligere beskrives det flere steder, at unge dyr som regel er mere følsomme over for toksiner end ældre dyr - dette er dog ikke entydigt.

Svin og fjerkræ er mere følsomme end kvæg, hos Lufa kan vi få analyseret korn og foderstoffer indhold af forskellige toksiner.

Det er endnu ikke et problem i årets høst!

Sygdomssymptomer på de risikable toksiner Aflatoksin

- Leverskader og nedsat leverfunktion.
- Reduceret vækst.
- Nedsat immunforsvar.
- Hudlæsioner.
- Mangelfuld blodkoagulerings.
- Rakitis og nedsat knoglestyrke.
- Nedsat ægproduktion og klækning.
- Død.

Ochratoxin A

- Nyreskader og nedsat nyrefunktion.
- Øget vandoptagelse og våd strøelse.
- Nedsat ægproduktion.
- Nedsat immunitet.
- Påvirkning af proteinsyntesen.
- Nedsat knoglestyrke.
- Akkumulering af urinsyresalte.

Zearalenone

- Forringet skalkvalitet.
- Påvirkning af reproduktion.
- Påvirkning af vit. D3 omsætningen.
- Høj dødelighed.

Miljø / Byggeri

Af
Bygningsingeniør
Palle Vinstrup
M: +45 4028 5545
E: pvl@vfl.dk

Brandstrategiplan til rugeægs- og slagtekyllingestalde

1. januar 2012 startede udarbejdelse af brandstrategiplan for rugeægs- og slagtekyllingestald. Arbejdet udføres som projektarbejde finansieret af Fjerkræafgiftsfonden og Dansk Slagtefjerkræ.

Projektets formål var at gøre nybyggeri af standard rugeægs- og slagtekyllingestalde billigere i forhold til de jf. bygningsreglementet krævede brandtekniske installationer. For at undgå etablering af brandtekniske installa-

tioner til ca. kr. 200.000,- skal der udarbejdes brandstrategiplan. Denne skal overfor den aktuelle kommune f.eks. godtgøre, at det normalt anvendte ventilationsanlæg kan anvendes som brandventilation.

Billede 1: Højtrykskøleanlæg som en del af brandsikkerheden hos Vinni og Povl Larsen.

Endvidere skal brandstrategiplan godtgøre, at komfortventilationen og om nødvendigt et højtrykskøleanlæg er tilstrækkelig til at opfylde myndighedernes krav til brandsikkerheden i de nye stalde.

I projektet er der nu udarbejdet de endelige brandstrategiplaner, og disse er afprøvet i flere tilfælde. Byggemyndighederne og deres brandinspektører har taget pænt i mod det udarbejdede materiale. I forbindelse med vores afprøvning af materialet har der til dato kun været positive tilbagemeldinger fra kommunerne.

Disse gode erfaringer gør, at vi håber på at skulle udarbejde tilsvarende brandstrategiplaner for konsumægsstalde i 2013.

Svinebranchen er nu også startet på udarbejdelse af et tilsvarende materiale i forbindelse med byggeri af svinestalde.

Grøn Vækst - Ny runde med tilskud til miljøteknologi

For tiden er der stor aktivitet i forbindelse med udarbejdelse af ansøgninger om tilskud under ordningen "Grøn Vækst". I år vedrører ansøgningerne især varmevekslere til slagtekyllingeproduktion samt etageanlæg og opdrætsystemer til konsumægproduktionen.

Der er afsat 215 millioner kroner til ordningen i år og der gives tilskud til følgende fem områder:

1. Reduktion af lugtgener samt emission af klimagasser og ammoniak fra husdyrproduktion og husdyrgødning.
2. Reduktion af pesticid anvendelsen.
3. Reduktion i tab af næringsstoffer i forbindelse med fodring, omsætning af foderstoffer samt anvendelse af husdyrgødning.
4. Reduktion af energiforbruget respektive reduktion af vand-, næringsstof- og pesticidforbruget i gartnerisektoren.
5. Tilbageholdelse af næringsstoffer fra markerne – etablering af konstruerede minivådområder.

Teknologier med tilskud

Tilskuddet til investering i en eller flere miljøteknologier kan højst udgøre 40 procent af investeringsudgiften.

På fjerkræejendomme vil det især være teknologier, der kan reducere lugt og ammoniak, som er interessante.

Her kan der søges om tilskud til:

- Etagesystemer med gødningsbånd
- Opdrætssystemer med gødningsbånd (bur og fritgående)
- Luftrensere
- Epi-anlæg

Vi forventer også, at etablering af varmevekslere kan opnå tilskud efter ordningen. Varmevekslerne er dog ikke på ministeriets teknologiliste, så vekslerne skal dokumenteres ved særskilte beregninger, som skal vedlægges ansøgningen.

Investeringer på mindst 300.000 og højst 5 millioner

Der kan maksimalt søges om tilskud til investeringer på 5 millioner kroner pr. bedrift, mens den nedre grænse er investeringer på 300.000 kroner.

Ansøgningen

Ansøgning om tilskud skal ske på et særligt skema, og vi hjælper gerne med at udforme ansøgningen og lave de nødvendige beregninger til dokumentation af den ansøgte teknologiske miljøeffekt.

Ansøgningen skal vedlægges tilbud fra leverandør, ligesom der er brug for oplysninger om besætningen (areal, dyreenheder osv.), tal fra regnskabet (resultat før skat, omsætning, balance) og en kort beskrivelse af det projekt, der søges til.

Fjerkræproducenter, som ønsker at søge midler fra ordningen i år, skal kontakte os hurtigst muligt dog senest fredag den 7. september 2012, såfremt I vil være sikre på, at vi kan nå at udarbejde ansøgningen. Hvis du allerede har bestilt en ansøgning hos os, er dit navn på listen og du vil blive kontaktet senest i uge 36 af enten Mette Noe Bach, Tina Clausen, Niels Provstgård, Palle Vinstrup eller Jens Elvstrøm.

Ansøgningsfrist er 17. september

Ansøgninger om tilskud til miljøteknologi skal være hos NaturErhvervsstyrelsen senest mandag den 17. september 2012. Tilskudsmidlerne vil blive tildelt efter princippet om mest miljø for pengene.

Veterinært

Af
dyrlæge
Susanne Kabell
T: +45 2171 7742
E: ska@vfl.dk

Sæson for fjerkræsygdomme

I rational fjerkræproduktion ser vi ikke længere nogen egentlig sæsonvariation med hensyn til sygdomsudbrud, og parasitter som blodmidter og spolorm forekommer også uden større årstidsvariation under de stabile miljøforhold i produktionshusene. Men for de mindre produktioner og hobbyfjerkræhold er der i høj grad sæsonvariation.

Fjerkræklinikken modtager materiale fra en del mindre besætninger efter Veterinærinstituttets lukning for almindelige diagnostiske undersøgelser. Disse sager er ikke umiddelbart en god forretning for Fjerkræklinikken, men de er en vigtig del af beredskabet, idet de giver indblik i den risiko for sygdomme, der ligger udenfor det konventionelle fjerkræhold.

Mange mennesker har stor glæde af at holde fjerkræ i mindre skala og bruger store ressour-

cer ser på det. I sommermånederne afholdes fjerkræudstillinger og markeder, og hobbyfjerkræholdere udveksler dyr og dermed også risiko for sygdomme.

Vi ser hver sommer udbrud af ILT (infektøs laryngotracheitis) og IB (infektøs bronchitis) i små flokke, vi har fundet nefritis virus (nyreinfektion) hos fasaner, vi har set tegn på Marek's Disease (hønselammelse) i mindre hønseshold, Derzys's disease (gåsø parvo virus) hos gæs og moskusællinger, mycoplasmer hos påfugle og coccidiose forårsaget af flere forskellige arter af coccidier hos høns, kyllinger, fasaner og gæs.

De mindre, hobbybetonede fjerkræhold udgør et konstant reservoir for sygdomme, hvoraf nogle udgør en risiko for den konventionelle fjerkræproduktion. Derfor er det vigtigt at kende til deres status og at opdatere vores vaccinationsprogrammer med et sideblik også til den risiko, der ligger i disse fjerkræhold, og altid at opretholde maksimal biosikkerhed omkring sin egen fjerkræbesætning.

Varmestress og skalkvalitet

Når temperaturen stiger voldsomt om sommeren, ses ofte faldende skalkvalitet. Dette kan bunde i flere fysiologiske forhold:

1. Hønerne optager mindre foder og kan dermed blive underforsynede med kalk

og vitaminer til skaldannelsen.

2. Når hønerne køler ved at øge vejrtrækningsfrekvensen, sker der et fald i blodets indhold af CO₂ og dermed en stigning i blodets pH-værdi. Denne stigning nedsætter blodets indhold af ioniseret kalcium, som skal bruges af kirtler i æggelederen til skaldannelse. Samtidig sker der også et fald i blodets indhold af bikarbonat, som er basis for dannelsen af det kalciumkarbonat, der også indgår i æggeskallen.
3. Hvis hønenes kropstemperatur stiger 1-2 °C, falder blodgennemstrømningen til den skaldannende del af æggelederen, hvilket vil påvirke skaldannelsen negativt.

Autovacciner – ny udfordring

Vi har netop fået oplyst, at Vaxxnova, som fremstiller autovacciner mod E-coli til danske producenter, holder lukket i perioden 3.-14. september. Vær derfor opmærksom på, at der skal påregnes ekstra ekspeditionstid – udover de normale 10 uger - i denne periode.

Spørgsmål - Kontakt Fjerkræklinikken

Fjerkræklinikken's dyrlæger står til rådighed med vejledning og undersøgelse af fjerkræ.

T: +45 8470 5482
F: +45 8470 5483
E: fjerkræklinikken@vfl.dk

Slagtefjerkræ

Af
slagtekyllingekonsulent
Brian Eskildsen
M: +45 2171 7767
E: bre@vfl.dk

Lavere proteinprocent i hvede høstet i 2012

Høsten er heldigvis ved at være i hus. Årets første analyseresultater viser en vigende proteinprocent i hveden i forhold til tidligere år. Kernerne er generelt store i år, og det betyder, at indholdet af særligt stivelse udgør en større andel af kernerens indhold, mens indholdet af protein udgør en mindre andel af hvedekernen.

Der kan være stor variation i proteinprocenten mellem sorter og dyrkningssted i landet

Videncenter for Svineproduktion indsamler hvert år kornprøver fra hele landet. For de seneste tre år har den gennemsnitlige proteinprocent været 9,4 procent, og for høsten 2011 blev der i hveden målt en gennemsnitlig proteinprocent på 9,1 procent. Men resultaterne viser også en stor variation i den målte proteinprocent. Erfaringsmæssigt kan indholdet af protein i hveden variere på op til 3 procent mellem det laveste indhold til det højeste indhold af protein. Der er endnu ikke offentliggjort resultater fra årets høst, men vores egne analyser indikerer et lavere indhold af protein – helt ned til 7,5 procent.

Når vi allerede på baggrund af årets første analyseresultater kan dokumentere en generel lavere proteinprocent og erfaringsmæssigt ved, at variationen i proteinprocenten kan være stor, så er der grundlag for, at du som

producent er ekstra opmærksom på, hvor højt indholdet af protein er i din hjemmeavlede eller indkøbte hele hvede.

Hvad betyder det for fodringen af slagtekyllinger efter høst 2012?

Når hveden indeholder mindre protein, kan proteinindholdet i den samlede foderration blive for lavt, ligesom andelen af aminosyrer kan blive lavere end forventet. Det kan have mærkbar betydning for kyllingernes produktivitet. Særligt kan foderudnyttelsen og brystkødsudbyttet blive påvirket negativt. Indholdet af andre næringsstoffer kan også blive reduceret, men for slagtekyllingen er det særligt proteinindholdet, der har betydning for produktiviteten.

Ud fra resultaterne fra boksforsøg og international litteratur er konsekvensen af at anvende hel hvede med forskellige proteinprocenter sammenlignet i tabel 1. Det ses i tabel 1, at kyllingernes foderudnyttelse og brystkødsudbytte påvirkes markant, når hvedens proteinindhold varierer fra 10,4 til 7,4 procent enheder, såfremt man anvender det samme hvedetilsætningsprogram og et uændret proteinindhold i færdigfoderet. I kolonne yderst til højre i tabel 1 er det vist, hvordan den samlede tildeling af hel hvede bør justeres for at opnå omtrent samme næringsstofprofil.

Eksempel: Det fremgår af tabel 1, at et proteinindhold i egen hel hvede på eksempelvis 7,9 procent betyder, at det anvendte hvedeprogram skal justeres, således at den samlede tildeling af hel hvede reduceres med 1,9 procentpoint for at holde næringsstofprofilen konstant.

Foderselskaberne justerer løbende recepterne til fabrikken i forhold til informationen

om blandt andet proteinindholdet i hveden. Dette sikrer en levering af et ensartet koncentratfoder. Ud fra en generel viden om et lavere indhold af protein i årets hvedehøst, kunne foderselskaberne vælge at øge proteinindholdet i koncentratfoderet. Dette kan dog være uhensigtsmæssigt, da kritisk lavt indhold af protein i hveden er meget afhængigt af dyrkningslokaliteter og sorter, og det vil derfor være forholdsmæssigt dyrt for hele branchen, hvis indholdet af protein blev hævet i alle koncentratfoderblandinger. Derfor vælger foderstofelskaberne ofte at optimere koncentratfoderet ud fra et gennemsnitstal for hvedens proteinindhold set over for eksempel tre år.

Næringsstofanalyse af egen hvede

Den mest økonomiske fodring opnås derfor ved at kunne justere hvedetildelingen ud fra kendskabet til proteinprocenten i din egen hele hvede. Det er derfor nødvendigt at foretage en analyse af den anvendte hele hvede fra årets høst. Når du som slagtekyllingeproducent kender proteinindholdet i den hjemmeavlede hvede, kan du ud fra tabel 1 foretage de nødvendige justeringer i hvedeprogrammet. Hvedens indhold af protein kan enten bestemmes via en hurtig NIR analyse via foderleverandøren eller en mere grundig laboratorieanalyse. Videncenteret for Landbrug, Fjerkræ kan tilbyde at sende din foderprøve til et anerkendt laboratorium for at få udført disse analyser til en favorabel pris, og du kan selv indsende prøverne til analyse medfølgende en analyseblanket fra Fjerkræafdelingen.

Kontakt slagtekyllingekonsulent Brian Eskildsen på telefon 2171 7767 eller mail bre@vfl.dk for at få mere viden, om hvordan fodringen i slagtekyllingeproduktionen optimeres, og den høje produktivitet fastholdes.

Tabel 1. Forventet betydning af proteinindhold i hel hvede og estimerede konsekvenser for produktivitet, samt anbefalede justering af hvedeprogram for opnåelse af samme forventede produktivitet. En proteinprocent i hveden på 9,4 er anvendt som udgangspunkt for beregningerne.

Protein i hvede, %	Ændring i foderudnyttelsen, kg/kg	Ændring i brystkødsudbytte, %	Optimal justering af egen hel hvede for opnåelse af samme produktivitet
10,4	-0,014	+0,2	+1,5
9,9	-0,007	+0,1	+0,7
9,4	0	0	0
8,9	+0,007	-0,1	-0,7
8,4	+0,014	-0,2	-1,3
7,9	+0,021	-0,3	-1,9
7,4	+0,028	-0,4	-2,4